

LUKOVSKÝ ZPRAVODAJ

Občasník městyse Lukova

ČERVENEC 2021

Vážení spoluobčané,

dovolte mi vyjádřit úlevu nad tím, že pandemie Covid-19 je v tuto chvíli na ústupu a že nám umožní alespoň během léta žít běžným způsobem.

V tomto vydání zpravodaje vás informujeme o dokončených akcích, které jsme začali vloni realizovat. Dočtete se také o tom, co nás v nejbližších dnech a měsících čeká, a co bychom my, zastupitelé, rádi uskutečnili ve druhém pololetí. Vše ale bude záviset na vývoji epidemiologické situace v naší republice.

Přeji vám krásné a slunné léto a všem, co se chystáte na dovolenou, také odpočinek od běžných starostí. Současně vás prosím, buďte na sebe v této opravdu náročné době opatrní, jak doma, tak v zaměstnání a na veřejnosti.

Marek Langer
starosta Lukova

Dřevořezba u úřadu městyse (více na straně 6).

Z JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA

PROSINEC 2020

Poplatek za odvoz odpadu

Informujeme o druhém prosincovém zasedání, které se uskutečnilo předposlední den roku (30. 12. 2020), a proto již nemohlo být zařazeno do lednového zpravodaje. Zastupitelé na tomto jednání schválili obecně závaznou vyhlášku o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Letos představuje částku 500 korun za rok na osobu.

Pozemky pro další rodinné domy

Městys plánuje inženýrské sítě pro výstavbu dalších rodinných domů, ale nemá vhodné parcely, které by bylo možné využít jako stavební. Zastupitelé proto pověřili starostu, aby vyjednal směnu s majiteli, jejichž pozemky lze v souladu s územním plánem zastavět.

LEDEN 2021

Eva Klikovou v zastupitelstvu nahradil Josef Hrubý

Kvůli pracovní vytíženosti se k 31. lednu vzdala mandátu zastupitelky, předsedkyně kulturního výboru a členky finančního výboru Eva Kliková. Její místo proto zaujal náhradník Josef Hrubý, který složil slib. Novým předsedou kulturního výboru byl zvolen Vojtěch Čabala. Josef Hrubý se stal členem finančního výboru.

Nový byt

Vzhledem k tomu, že budova úřadu městyse je značně rozlehlá a není zcela využívána, zastupitelé souhlasili s přestavbou zadní části na byt, který pak bude pronajímán.

BŘEZEN 2021

Zpráva policie: šest přestupků

Zastupitelé se seznámili s výroční zprávou policie o veřejném pořádku v Lukově za minulý rok a vzali ji na vědomí. Strážci zákona v městyse neřešili žádný trestný čin, jen šest přestupků, z toho dva proti občanskému soužití a čtyři v dopravě.

Workout i v Lukově?

Zatím jen na vědomí vzali zastupitelé návrh starosty na rozšíření dětského hřiště na návsi u bývalé vodárny o posilovací stroje, na vybudování startovací dráhy pro hasiče před fotbalovým hřištěm a workoutového hřiště u sochy svatého Floriána, které by sloužilo pro sportovní silový trénink.

DUBEN 2021

Rozpočet na letošní rok

Hlavním bodem jednání bylo schválení rozpočtu městyse na letošní rok, který byl

vyvěšen na internetových stránkách i na úřední desce na budově úřadu. Představuje příjem ve výši 7 800 900 korun a výdaje ve výši 21 733 900 korun. Rozdíl ve výši 13 933 000 korun pokryjí úspory z minulých let. Finance budou použity na budování dvou nových hřišť, na pořízení nového hasičského dopravního automobilu, na přestavbu kulturního domu, na novou komunální techniku, na modernizaci úřadu městyse a na zázemí pro sportoviště.

KVĚTEN 2021

Nákup auta a zahradní techniky

Na programu jednání byla kupní smlouva na nákup nového dopravního automobilu pro dobrovolné hasiče, doplatek městyse na tento vůz i výběrové řízení na pořízení nové techniky, traktůrku a sekačky. (Více se dočtete na dalších stránkách zpravodaje.)

„Staronový“ poplatek za hosty

Zastupitelé se podle doporučení Ministerstva vnitra zabývali vyhláškou o poplatku z pobytu. Zůstává nezměněn, na osobu a den představuje 15 korun. Tuto částku platí městysí majitelé a provozovatelé penzionů za každého ubytovaného hosta.

ČERVEN 2021

Louka s květinami

Trojice majitelů domů v Nové Vsi podala žádost o pronájem parcel o velikosti necelých 1 390 metrů, které jsou za jejich rodinnými domy. Zavázala se, že je budou udržovat, včetně cesty, která jimi prochází. Zastupitelé s pronájmem souhlasili za obvyklou cenu tří korun za metr čtvereční, ale s podmínkou, že místo nebude oploceno a bude veřejně přístupné. Jedna z žadatelek zde chce vytvořit zahradní loučku s lučními květinami.

Jak městys hospodařil

Zastupitelé projednali a schválili závěrečný účet městyse za rok 2020, včetně zprávy o výsledku hospodaření za minulý rok. Současně přijali systémové opatření směřující k důslednému dodržování lhůt při zadávání veřejných zakázek. Městys pochybil, když smlouvu s vybraným dodavatelem na výstavbu zóny aktivního odpočinku podle zákona neuveřejnil do 15 dnů, ale až téměř za měsíc. Šlo o jedinou podstatnou výtku auditorů z úřadu Jihomoravského kraje.

Ořezané tují na hřbitově

Zastupitelé řešili ořezání spodních větví čtyř tují místním občanem na hřbitově městyse. Tyto stromy, které sem byly vysázeny před dvaadvaceti lety v rámci projektu obnovy zeleně, jsou součástí vysokého živého plotu. Dotyčný je ořezal bez souhlasu městyse do výše přibližně 1,5 metru, a to u kmene. Došlo tím k nenávratnému poškození způsobu jejich přirozeného růstu, a především k zásadní deformaci estetické koncepce výsadby na hřbitově.

Toto místo je majetkem městyse, proto starosta dotyčnému navrhl, jak danou situaci řešit: buď ořezané a znehodnocené túje na vlastní náklady pokácí, vykope pařezy a zasadí místo nich nové, nebo bude městys kontaktovat Policii ČR. Vzhledem k tomu, že občan nesouhlasil, starosta ještě tentýž den případ zatím nezávazně ohlásil na obvodním oddělení Policie ČR ve Vranově nad Dyjí a požádal o pomoc směřující ke smírnému řešení situace. Následující den svolal zastupitele městyse Lukov. Vzhledem k jejich pracovnímu vytížení se konaly dvě pracovní schůzky, na nichž byl jeho návrh schválen. Navíc bylo dohodnuto, že nové túje budou vysoké nejméně dva metry, aby došlo sice k plně nevyhovující, ale přece jen přijatelnější náhradě. Termín splnění byl stanoven nejpozději do 20. července. V opačném případě se městys obrátí na Policii ČR a vyzve ji tentokrát k oficiálnímu prošetření tohoto závažného přestupku proti veřejnému pořádku.

Zelená stavbě domova pro seniory

Zastupitelé podpořili miroslavského starostu Martina Plechatého, který požádal městys Lukov o podporu stavby domova pro seniory v Miroslavi. Zařízení bude sloužit nejen obyvatelům tohoto města, ale celému znojemského regionu.

MÁME DVĚ NOVÁ HŘIŠTĚ

Letos v dubnu byla dokončena zóna aktivního odpočinku, jejíž součástí jsou dvě hřiště - víceúčelové a fotbalové. Zbývají ještě terénní úpravy, které nebyly součástí projektu, ale jsou nutné pro fungování celého sportoviště. „Jedná se o odstranění povrchu bývalého tenisového a volejbalového hřiště a navezení nové zeminy, kterou zatravníme,“ popsal lukovský starosta. Dodal, že pod stromy v areálu sportoviště umístí lavičky pro odpočinek.

Areál ještě doplní budova sloužící jako sociální zázemí pro návštěvníky, sportovce a hasiče. Městys v květnu požádal o dotaci na její výstavbu. „Byl bych velmi rád, kdybychom v dotačním titulu uspěli a mohli tak dokončit první etapu zóny aktivního odpočinku,“ vyjádřil starosta.

Hasiči pracují na multifunkčním hřišti.

USADILI STOŽÁRY I LÁVKU A ZALÉVALI TRÁVNÍK

Lávka před instalací na břeh rybníka.

Přestože se kvůli jarnímu lockdownu soutěže dobrovolných hasičů téměř žádné nekonaly, měli ti lukovští o práci postaráno. Pomáhali při výstavbě nového multifunkčního hřiště. „Kopali jsme otvory pro stožáry, které jsme potom také postavili,“ informoval starosta lukovských dobrovolných hasičů Tomáš Foral. Doplnil, že pomocí čerpadla a hadic zalévali zasetý travník na novém fotbalovém hřišti, které bude sloužit i pro požární sport. Pro tréninky zatím využívají plochu u rybníka.

Hasiči společně s rybáři zde usadili novou lávku a Luděk Fiala traktůrkem částečně srovnal terén v okolí. U menšího rybníka (bývalé požární nádrže) vysekali suchý rákos. Starosta lukovských dobrovolných hasičů děkuje všem, kteří se zúčastnili brigád, a děkuje i městyš za nové hasičské auto.

SEKAČKA I TRAKTŮREK SI PORADÍ S TRÁVOU

Zastupitelé se na lednovém jednání dohodli, že pořídí novou a výkonnější komunální techniku na sečení travnatých veřejných prostranství. Reagovali tím na častou poruchovost a nedostatečný výkon té stávající. Koupili samohodnou sekačku KIOTI WD s košem o objemu 640 litrů, která práci zvládá rychleji. Vzhledem k tomu, že území městyse je členité, bylo nutné vyřešit nejen pokos rovných ploch, ale i svahů a zohlednit úklid sněhu na komunikacích městyse. Všechny tyto požadavky nejlépe splnil komunální traktor KIOTI o výkonu 38 koní se svahovým ramenem s dosahem 3,8 metru, koštětem na zametání sněhu a rozmetadlem na posyp komunikací. Po konzultaci s obcemi, které tuto techniku v obdobném terénu již využívají, byl traktor zakoupen. Městys za oba stroje zaplatil 1 710 940 korun.

DŘEVOŘEZBA ZDOBÍ ÚŘAD MĚSTYSE

Jako nepůvodní a invazivní dřevina byl vloni pokácen vzrostlý pajasan u budovy úřadu městyse. Dřevorubci nechali nad zemí zhruba dvoumetrový kmen, z něhož řezbář Jiří Tondl z Hlubokých Mašůvek vyřezal ve volnějším barevném provedení opevněné středověké sídlo připomínající heraldickou figuru hradu z erbu Lukova. Jeho dílo se tím snaží odkázat na složitou a proměnlivou historii městyse a na její význam pro současnost.

PŘESTAVBA KULTURNÍHO DOMU

Žádost o dotaci na rekonstrukci interiéru kulturního domu na Ministerstvo pro místní rozvoj z počátku letošního roku nebyla úspěšná. Městys ji podá znovu v podzimním kole výzvy.

Náklady na přestavbu, které nelze zaplatit z dotace, budou financovány z rozpočtu městyse. Proměna bývalé kuchyně na prodejnu potravin začne nejpozději koncem letošního roku. V nejbližší době bude vyhlášeno výběrové řízení na stavební firmu.

UPOZORNĚNÍ

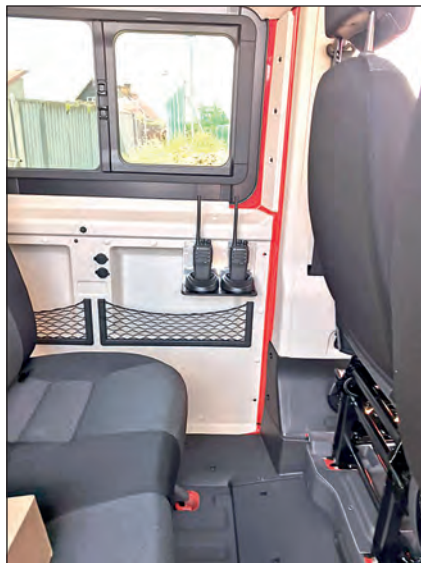
Těm, kteří ještě neuhradili poplatek za odvoz komunálního odpadu (popelnic) a za psy. Termín pro zaplacení byl 30. června, platby je proto třeba vyrovnat co nejdříve!

HASIČI MAJÍ NOVÉ AUTO

Ministerstvo vnitra vyhovělo žádosti o dotaci na automobil pro dopravu hasičů a městyse obdržel částku 450 tisíc korun. Uspěl i s žádostí o 300 tisícový příspěvek z rozpočtu Jihomoravského kraje. „Splnil se sen našich hasičů, konečně jsme si mohli pořídit nový dopravní automobil. Ve výběrovém řízení jsme zvolili typ Fiat Ducato za 1 milion 65 tisíc korun. Městys doplatil z rozpočtu 250 065 korun,“ vypočítal lukovský starosta, který je také dobrovolným hasičem. Vozidlu přeje mnoho kilometrů bez nehod a poruch.

Dopravní automobil pro dobrovolné hasiče představuje starosta M. Langer.

POMOHLI V OBCÍCH ZASAŽENÝCH TORNÁDEM

Na Znojemsku snad není obce a města, které by materiálně nebo pomocnou rukou nepřispěly k obnově lokalit zasažených ničivým tornádem na Hodonínsku a Břeclavsku. Ani Lukov nebyl výjimkou.

První pondělí v červenci se čtyři dobrovolní hasiči - Luděk Fiala, Josef Blahoudek, Jakub Krejčí a Tomáš Kašparovský, vypravili do Hrušek na Břeclavsku, kde vyklízeli suť z dvorku rodinného domu. Během prací se k nim připojili tři dobrovolní hasiči z Plenkovic a společně pak pomáhali mladému tatínkovi Michalovi z jeho domu určenému k demolici zachránit, co se dá. Také mu předali výtěžek sbírky uspořádané v Lukově. Pokladničky, které umístili ve Stodole u Čabalů a v prodejně Jednoty, vydaly 10 500 korun.

„V Moravské Nové Vsi jsme dále jedné starší paní pomohli strhnout střechu a připravit ji pro stavbu nové. Práci jsme ale museli přerušit, neboť z poškozené přípojky začal unikat plyn. Profesionální hasiči jej zastavili a my mohli pokračovat,“ popsal Fiala, který je i lukovským zastupitelem. Dodal, že původně chtělo jet z Lukova sedm dobrovolných hasičů, ale tři kvůli pracovním povinnostem jet nemohli. Současně poděkoval lukovskému starostovi, který jim zapůjčil nový dopravní automobil hasičů.

„Dobrovolníků je v zasažených oblastech zatím dostatek. Samozřejmě jsme ochotni kdykoliv znovu pomoci,“ řekl Fiala. Potvrdil, že dojmy z těchto míst se jen velmi těžko popisují. „Kdo neviděl, co ničivá síla větru umí, si to nedokáže představit. Byli jsme tam dvanáctý den po tornádu a obyvatelé už tam mají slušné zázemí. Všude jsme se setkali s ochotnými lidmi, kteří nám nabízeli jídlo, pití i zmrzlinu. Okolní restaurace vaří pro složky Integrovaného záchranného systému i dobrovolníky, a to vše bez nároků na výdělek. Smekám před nimi,“

Lukovští dobrovolníci s Michalem (první vlevo) v Hruškách.

uzavřel Fiala. Současně děkuje všem Lukovákům, kteří přispěli do sbírky. Zvláště ocenil firmu „Truhlářství Šula“, která věnovala částku dva tisíce korun.

V RYBNÍKU PLAVOU I JESETEŘI

Téměř o měsíc se rybářům letos prodloužila jejich sezona na rybníku v Lukově, která začala už od poloviny března.

Ve stejném měsíci sem městys vypustil 100 kilogramů kaprů. V květnu k nim přibýlo i několik kusů násady jesetera sibiřského a jesetera ruského. Tyto ryby ale jsou společně s amury a kapry nad 70 centimetrů celoročně hájeny. Všechny rybáře nyní čeká prostudování nedávno upraveného a zastupiteli schváleného rybářského řádu a dodržování jeho pravidel při chytání ryb. Kontrolou byl pověřen David Fiala.

Na jaře se uskutečnily dvě rybářské brigády, při kterých byl opraven mostek, došlo k částečnému vyrovnání břehu rybníka a byl pokosen rákos v okolí toho menšího (dříve požární nádrže). Rybáři společně s hasiči potom palach odklidili na shromaždiště bioodpadu. „Tímto děkuji všem zúčastněným rybářům, hasičům, ale i občanům, kteří nám pomohli, a to bez nároku na odměnu, velice si jejich pomoci vážíme,“ vyjádřila místostarostka Vladimíra Hochová.

Vzhledem k tomu, že srážek v současné době výrazně ubylo, postupně vysychá pramen, který je jedním ze dvou důležitých zdrojů vody pro rybník. Působí to nemalé potíže s výškou vodní hladiny a se zdravotním stavem ryb. Letošní úhyn asi dvanácti kusů ovlivnilo i příliš teplé počasí. „V současné době jsme zcela závislí na přítoku pramene protékajícího pozemkem J. Bareše. Velmi mu děkuji za to, že jej pouští do obecního rybníka,“ ocenila místostarostka.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

JUBILATI

Leden 2021

Janiček Karel	80 let
Plačková Šárka	55 let

Únor

Jászberényiová Lenka	65 let
David Slezák	50 let

Březen

Slavíková Ludmila	70 let
Trčka Milan	50 let
Šulová Antonie	75 let
Tomanová Josefa	75 let

Duben

Pavlík Jiří	55 let
Plaček Antonín	60 let

Květen

Hrubá Alena	50 let
Segečová Zuzana	55let

Červen

Čermáková Marie	90 let
Hon Pavel	65 let
Klika Jaroslav	55 let
Schenk Vilém	50 let
Šrámková Yvona	55 let
Šťastný Jaroslav	50 let

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA

Pandemie nového koronaviru ovlivnila letošní Tříkrálovou sbírku. Místo tradičních koledníků obcházejících v Lukově domy byla v prodejně Jednoty umístěna pokladnička, do které lidé vhodili celkem 2 817 korun. Řada dalších Lukováků přispěla bezhotovostně na sbírkový účet, takže peněz se za náš městys sešlo mnohem více. Oblastní Charita Znojmo, která tuto aktivitu pro obyvatele našeho regionu organizuje, ze sbírky přispívá na charitní pečovatelskou službu pro seniory a lidi se sníženou soběstačností, na charitní poradnu pro ty, kteří se ocitli v nepříznivé situaci, na pomoc obětem domácího násilí a na další služby.

SPORT

Běžec Čabala exceloval

Také pro lukovské běžce platila lockdownová pauza. Od prosincového Vánočního běhu až do konce května se žádné závody nekonaly. Oni však zatím pilně trénovali, což se jim vyplatilo. Na červnových soutěžích „sbírali vavříny“. Trať Lahofer Run dlouhou 8,7 kilometru přes vinohrady u Znojma a u Dobšic zdolal Vojta Čabala za 32 minut a 21 vteřin a obsadil druhé místo. Josef Hrubý doběhl v čase 37 minut a 35 vteřin jako pátý. Šestou příčku obsadil další Lukovák Ondřej Šrámek s výsledkem 37 minut a 41 vteřin.

V desetikilometrové běžecké soutěži Pohoda Run Únanov kolem obce zvítězil Čabala (36:47), pátý byl Hrubý (39:17) a sedmý Šrámek (40:39).

Kravák Run byl zhruba 8,7 kilometru dlouhý závod, jehož trať vedla malebnou krajinou v kolem Nového Šaldorfa. Nejrychleji (28:01) ji uběhl Čabala a postavil se na nejvyšší stupínek „bedny“, Hrubý dorazil jako pátý s časem 31:12.

Přes prázdniny se regionální běžecké závody nekonají, Vojta Čabala věří, že na podzim se podaří uspořádat tradiční Běh Podyjím, jehož je spoluorganizátorem a který má start i cíl v Lukově.

V. Čabala ve žlutém tričku uprostřed, za ním v brýlích J. Hrubý na závodech v Únanově.

Přijďte povzbudit stolní tenisty

Další ročník turnaje Possible open se odehraje v sobotu 24. července ve Stodole u Čabalů. Lukovští stolní tenisté zvou všechny příznivce tohoto sportu, aby jim přišli fandit. Začátek je v 9 hodin.

ZAJÍMAVOSTI Z PODYJSKÉ PŘÍLOHY

Sady a remízky jako kdysi před lety ...

Zdeněk Mačát

(Autor je odborný pracovník ochrany přírody Správy Národního parku Podyjí).

My lidé, stejně jako ostatní živočichové, se cítíme lépe v pestře členité krajině, kterou také hodnotíme podle toho, zda se nám líbí či nikoliv. Určitě se raději vydáme na procházku do míst, kde cestou narazíme jak na louku, les, okraj pole či malý remízek, než na nudné porosty řepky nebo „nekončícího“ smrkového lesa. To znamená do míst, kde se mísí různé druhy biotopů. V dnešní kulturní krajině jsou však mozaiky biotopů velmi vzácné. V okolí Lukova mozaika zanikala postupně, v několika vlnách. Tou první byl poválečný odsun moravských Němců, kdy došlo ke změnám ve struktuře obyvatelstva a také k vlastnickým změnám. Druhou ránou pro zbylou různorodost krajiny byla kolektivizace a vznik velkých zemědělských podniků, státních statků a jednotných zemědělských družstev. Dříve se v rodinách sedláků dědila půda z generace na generaci, noví hospodáři k ní neměli a často dodnes nemají jakýkoliv vztah. Všechny tyto skutečnosti umožnily masívní scelování pozemků do obrovských lánů bez jakéhokoliv respektování přírodních podmínek. Velké celky zemědělské půdy byly následně odvodněny a kdysi vlhké a podmačené louky rozorány. Množství krajinné zeleně, zejména tisíce ovocných a hraničních stromů, stovky kilometrů mezi či hektary drobných remízků byly nenávratně zničeny.

Ty doby už jsou ale pryč a dnes si společnost uvědomuje cenu mozaikovitě krajiny. Díky různým projektům a dotacím na její obnovu se daří těmto místům navracet dřívější vzhled a vlastnosti.

Obnova krajiny v okolí Lukova

Správa Národního parku Podyjí získala před osmi lety podporu ze Státního fondu životního prostředí na založení biocenter a biokoridorů o celkové ploše 12,2 hektarů v zemědělské krajině v okolí Lukova. Výsadba se uskutečnila před šesti lety. Vznikly hned tři prvky krajinné struktury: 1. lokální biocentrum Ludmilino pole, na kterém byl vysazen remízek dřevin u bývalé signálky směrem na Čížov (dnes u cyklostezky do Čížova na západním okraji obce), 2. lokální biocentrum Zápašná s výsadbou dřevin lemující okolí drůbežárny, 3. lokální biocentrum Plučárky s dřevinami u cesty z Kozího vrchu na rozcestí Příčky na východním okraji Lukova. Ve všech těchto nově vzniklých remízkách byly vysázeny původní druhy dřevin, se kterými se v okolí setkáme. Dominují v nich duby, habry, buky, břízy a borovice. K těm zajímavějším druhům dřevin patří například jeřáb břek, hrušeň polníčka nebo třešeň ptačí. Z keřů zde byly vysázeny ptačí zoby, brsleny, trnky, kaliny nebo lísky a hlohy. Všechny plochy byly také osety druhově bohatou směsí bylin a travin. Tři biocentra již dnes tvoří důležité a biologicky hodnotné prvky v kulturní krajině. Také rozbíjí celistvost agrární pouště. Mimo to se staly živou oázou pro některé vzácné a ohrožené druhy živočichů, zejména hmyzu a ptáků. Koberce rostlin, byť se převážně jedná o druhy potlačované v běžné krajině jako nežádoucí plevely, jsou důležitým zdrojem nektaru pro čmeláky nebo včely. Množství hmyzu a vysoce výživných semen plevelů svědčí i ptákům. S oblibou zde posedávají tuňáci,

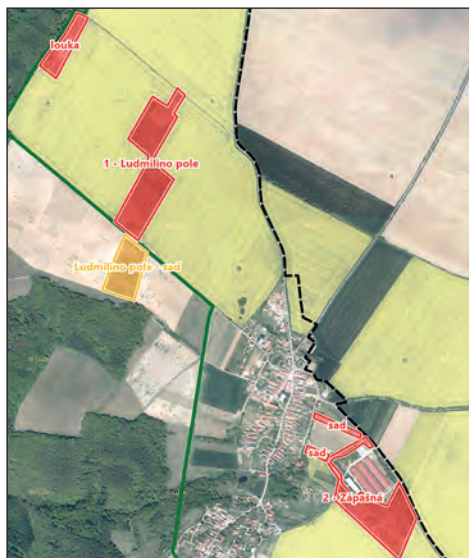
strnadi a spousta dalších pěvců.

V záhumení Lukova, mezi zahradami a drůbežárnou, byly také vysazeny dva sady tvořené převážně ovocnými stromy. Zde byly použity staré odrůdy kulturních ovocných dřevin, jako jsou hrušně, jabloně, slivoně a třešně, které doplnily ořešáky, mišpule a kdouloň.

Mimo výsadby dřevin vznikly také luční porosty, které mají za úkol jednak podpořit biodiverzitu druhů v kulturní krajině, tedy poskytnout biotopy nejen pro hmyz, ale také pro ptáky kulturní krajiny. Současně tvoří přirozený štít chránící přírodu Národního parku Podyjí před negativními vlivy z polních kultur, jako jsou například splachy rychle odtékající vody z polí, které s sebou nesou zeminu s chemickými látkami z postřiků. V neposlední řadě jsou to stanoviště, díky nimž dochází k rozvolnění ostrého přechodu mezi polem a lesním společenstvem.

Plány do budoucna

To však zdaleka není vše, o krajinu je potřeba pečovat neustále. Proto Správa Národního parku Podyjí chystá další prvky krajinné struktury, které by měly obohatit prostředí naší obce. Půjde o dva nové sady se starými odrůdami ovocných dřevin, které doplní původní druhy keřů a dalších dřevin. Ten první vznikne rozšířením biocentra Ludmilino pole, pod nímž jižně (za cestou do Čížova) od stávající výsadby vznikne ostrov ovocných dřevin. Druhý sad pak rozšíří biocentrum na Plučárkách. Dnes již zatrávněná část pole bude kromě výsadby stromů doplněna také o místo k odpočinku tvořené malým posezením. Uskutečnění těchto plánů je závislé na získání dotace z Operačního fondu Životního prostředí České republiky.

Místa s již vysazenými stromy a keři v okolí Lukova jsou označena červeně, plánovaná výsadba je žlutě.

HISTORICKÁ PŘÍLOHA 5. ČÁST

Neklidná doba za vlády Eintzingerů (1420 – 1517)

(Pokračování)

Není se proto čemu divit, že v té době dochází k demografickým změnám. Pustošivé války 15. století a jejich důsledky významně přispěly k zániku řady městeček a vsí¹ a postihly i novohrádecké dominium. Například osada Český (Češky), stávající mezi Lukovem a Mašovicemi a připomínaná již v roce 1190 v obdarování Louckého kláštera, se jako pustá uvádí poprvé již v roce 1481, naposledy 1618, pak v pramenech zcela mizí.² Také hrádek Šenkenberk (Schenkenberg, Šimperk) se vsí téhož jména pod ním, tedy další a významný komponent novohrádeckého panství, musel rovněž utrpět v této době, protože když se Eintzingerové v roce 1517 zbavují svého jihomoravského majetku, je v kupní smlouvě již uváděn jako pustý.³ Později, v roce 1549, pak ze seznamu osídlených vsí dominia dočasně mizí i dnešní Milíčovice a trvale pak ves Hostěhrádky, kterou neumíme lokalizovat, ves Vlkov s farním kostelem, která stávala poblíž Vracovic,⁴ a ves Hypice (Epice, Ypice), také poblíž Vracovic, poprvé připomíná 1360.⁵ V posledních třech případech ale možná nesehrály prvoplánovou roli války jako spíš přírodní kalamity, hladomory, špatná výživa způsobená hmotnou nouzí, epidemie, požáry, také ale vymření obyvatelstva nebo odchody či útoky do míst s příznivějšími existenčními podmínkami, jako byla například města, jiné vrchnosti, nebo i žoldnéřská služba.⁶

Migrace poddaných tedy v 15. století stále reálně existovala, i když byla podmíněna předchozím vyrovnáním závazků vůči vrchnosti - mimo jiné osazením usedlosti jiným poddaným a dalšími omezeními. Především se to ale týkalo hospodářů na gruntech, u neusedlých byla větší tolerance, ještě se příliš v ekonomice panství neuplatňovali, ani se nepočítalo s jejich dávkami vyplývajícími z osobního nevolnictví. Pohusitská, ale i jagellonská doba byly v tomto směru stále dobou relativní poddanské volnosti.⁷

Vlastníci dominií se s nedostatkem pracovních sil vyrovnávali s obtížemi. Museli navíc zápasit i s ekonomickou depresí a s poklesem reálné hodnoty mince. Ten podle kvalifikovaných odhadů snížil hodnotu pevně daných poddanských peněžních dávek, tedy jejich příjmů nepodléhajících valorizaci, zhruba o 60 procent.⁸ Potížím proto čelili výnosným a panovníkem dosud nezdaněným podnikáním ve vlastní režii. Vzniká tak tzv. režijní velkostatek využívající vrchnostenského půdního fondu. Na něm se uplatňuje především dvorové hospodaření, efektivnější využívání lesů, pivovarnictví, chov ovcí a další aktivity.⁹

Nemáme žádný důvod předpokládat, že se tímto směrem nevydal ani panský dvůr v Lukově rozprostírající se na území pozdější samostatné obce Nová Ves. Kdy přesně byl založen, nevíme, ale je v podstatě jisté, že se tak stalo někdy na přelomu 15. a 16. století, protože je poprvé v pramenech uváděn k roku 1517 jako již existující a přinášející užitek. Šlo s největší pravděpodobností ještě o vrchnostenský dvůr středověkého typu, který se výměrou pozemků ani stavem dobytka nemusel podstatně odlišovat od větší poddanské usedlosti (do 40 ha). Jeho úkol byl prostý. Spolu s poddanskými naturaliiemi zásobovat šlechtický dům Eintzingerů běžnými potravinami a pragmaticky přispívat ke zkvalitnění

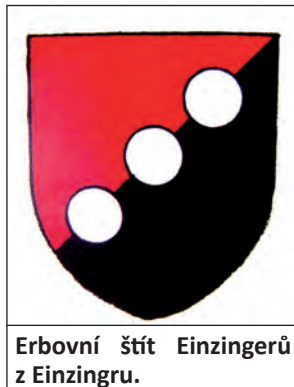

jeho finanční bilance. V tomto smyslu byl asi teritoriálně spjatý s Hrádkem, přestože ten byl už jen druhotným vrchnostenským sídlem. Eintzingerové totiž, jako příslušníci moravské, ale i cizí stavovské obce, stále drželi významné majetky v Dolních Rakousích a navíc bylo v roce 1466 Osvaldu Eintzingerovi zapsáno do zemských desek další moravské panství Jaroslavice.¹⁰

Jako pozemkoví vlastníci byli činorodí, nebojácní a v době majetkové nejistoty i velmi rozhodní. Svoje práva dokázali hájit i za cenu velkých konfliktů. Svědčí o tom řada půhonů, tedy žalobních nároků některých vladků, také ale moravských stavů nebo opata louckého kláštera Břetislava z Hodic týkajících se jejich jaroslavického zboží.¹¹ Pokud jde o Hrádek, víme jen, aniž bychom tušili proč, že v roce 1492 bezúspěšně žaloval Štěpána Eintzingera Jindřich ze Sovince a Důbravice proto, že „...drží hrad Hrádek nad Dyjí s jeho příslušenstvím v Moravě ležícím, ježto já k němu mám (právo) nežli on ...“.¹² O stavovském sebevědomí Štěpána, který zdědil majetkový díl po svém bratru Osvaldovi, svědčí skutečnost, že v roce 1474 odmítl připojit svou pečeť k moravskému landfrýdu, tedy k dohodě pánů, rytířů a královských i věnných měst o „zemském míru“ zajišťujícím justici, správu i vojenskou ochranu země. Zdůvodnil to tím, že je dolnorakouským hejtmanem.

Krátce nato Štěpán asi umírá. Jeho moravský majetek, tedy jaroslavické panství a od něho poměrně vzdálené dominium novohrádecké, získávají synové Albrecht, Jiřík a Michal,¹³ z nichž Michal se v roce 1491¹⁴ - po složitém dědickém vyrovnání se sourozenci - majetku ujímá jako jediný vlastník. Mezi roky 1513 až 1514 ho nejdříve zastavuje Janu Tetourovci z Tetova a v roce 1517 ho prodává moravskému šlechtici Adamovi z Bačkovic.¹⁵

Pokračování v dalším vydání Lukovského zpravodaje.

Erbovní štít Einzingerů z Einzingru.

¹ Tamtéž, s. 562. V průběhu 15. století v důsledku válek, epidemií a dalších vlivů například poklesl počet obyvatelstva královského města Znojma o celých 20 procent.

² Nekuda, Vladimír: *Zaniklé osady na Moravě v období feudalismu*. Brno 1961, s. 54.

³ Peřinka, F. V.: *Vlastivěda moravská*, Vranovský okres (č.70), s. 183 -185. Autor uvádí i odkazy na prameny přibližující vlastníky Šenkenberku před tím, než se stal součástí novohrádeckého zboží. Předpokládá, že byl vyvrácen v poděbradské době oddíl Matyáše Korvína a současně vylučuje hypotézu, že byl „loupežnickým hnízdem“ a že byl proto v roce 1580(!!) markraběcími lidmi rozbořen.

⁴ Nekuda, V., s. 116.

⁵ Tamtéž, s. 181.

⁶ Válka, Josef: *Středověká Morava*. In: *Vlastivěda moravská. Dějiny Moravy*, díl 1. Brno 1991, s. 179.

⁷ Tamtéž, s. 174, 175.

⁸ Čornej, P. - Bartošová, M., s. 491, 492.

⁹ Vorel, Petr: *Velké dějiny země Koruny české, svazek VII (1526-1618)*. Praha - Litomyšl 2005, s. 220.

¹⁰ Markel, Martin: *Dějiny Jaroslavice*. Kyjov 2006, s. 30.

¹¹ Tamtéž, s. 30, 31.

¹² Hodeček, D., Kroupa, P., Szabó, K., Šabatová, L.: *Zřícenina hradu Nový Hrádek* s. 4.

¹³ *Libri citationum et sententiarum seu (Knihy půhonné a nálezové)*. Tomus VII. Ed. Bretholz, Bertold. Brunae 1911, s. 35-36 č. 208, s. 36 č. 209, s. 36 č. 210, s. 57 č. 347, s. 57 č. 348. - Hodeček, D., Kroupa, P., Szabó, K.,

Šabatová, L.: *Zřícenina hradu Nový Hrádek*, s. 5.

¹⁴ Michal Eintzinger se krátce poté, co převzal obě dominia, dostal do konfliktu s Janem ze Šelenberka, který svými lidmi obsadil jaroslavickou tvrz. Navíc jako jeho otec odmítl podepsat zemský landfrýd. Čelil pak žalobě moravských stavů, kterou musel řešit až král Vladislav Jagellonský. Při nakonec prohrál. Podrobněji viz Markel, M.: *Dějiny Jaroslavic*, s. 31.

¹⁵ *Moravské zemské desky*. II. sv. řady brněnské 1480 – 1566 (=MZDb II). Ed. Kalina, Tomáš. Brno 1950, s. 156, č. 15.

FOTOGALERIE

Velikonoční hrkání – duben

FOTOGALERIE

Výstava obrazů Darii Švajkové – červenec

Až do konce července budou ve Stodole u Čabalů k vidění akrylové obrázky Darii Švajkové (na snímku nahoře) z Dobšic, která začala malovat teprve v letošním roce. Výtvarnice, kterou inspiruje příroda, přiblížila svoji tvorbu na vernisáži první červencový pátek. V kulturním programu vystoupil a na kytaru a harmoniku hrál Pavel Frind. Výstavu zprostředkoval lukovský keramik a výtvarník Milan Nováček (vlevo dole).

Další fotografie najdete na webu a na Facebooku městyse Lukov.

TIRÁŽ: Občasník městyse Lukova, červenec 2021. Vydává městys dvakrát ročně dokaždé domácnosti v Lukově zdarma. Náklad 130 kusů. Formát A5, počet stran 16. Neprodejné. Přetisk jen se souhlasem vydavatele. Autoři textů: Marek Langer, Vladimíra Hochová, Jitka Mitysková (také jako editorka), Tomáš Foral, Zdeněk Mačát, Karel a Miroslava Janíčkoví (historická příloha). Autoři fotografií: Jana Langerová, Jitka Mitysková.